

Postadresse: 1757 Halden
E-post: postmottak@hiof.no
Telefon: 69 21 50 00
Org.nr.: 971 567 376

23 DES 2011

2007/05376-45

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
Oslo**Studie og FoU**

Saksbehandler: Hanna Marie Ihlebæk
Besøksadr:
Telefon: 69 21 58 70
E-post: hanna.m.ihlebak@hiof.no
Telefaks:

Deres ref.:

Vår ref.: 2011/1701

19.12.2011

Høringsuttalelse fra HiØ vedrørende forslag om endring av Forskrift om stipend basert på gjennomført kunstutdanning og Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere

Høgskolen i Østfold er i brev av 20.9.2011 forelagt Forslag om endring av *Forskrift om stipend basert på gjennomført kunstutdanning og Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere*.

Vi har følgende kommentarer til det forelagte forslaget:

Akademi for scenekunst ved HiØ har i dag to bachelorprogram som begge utdanner kandidater til scenekunstheltet; Bachelorstudium i scenografi og Bachelorstudium i skuespill. Den gang *Stipend basert på gjennomført kunstutdanning* ble opprettet i 2002, ble studentene utdannet ved Akademi for scenekunst, HiØ, innlemmet i ordningen basert på en vurdering av at våre studenter faller innenfor en gruppe nyutdannede kunstnere som er mer utsatt enn andre kunstutdannede. Ordningen var slik vi forstår den, ment å støtte kunstnere som utdannes til et arbeidsmarked utenfor de store kunstinstitusjonene og som i stor grad selv er ansvarlig for initiering, finansiering og organisering av arbeidsoppdragene i tillegg til gjennomføringen av sine kunstprosjekter, og som etter at de er uteksaminert går inn i yrket.

HiØ har forståelse for og støtter departementets behov for å presisere at stipendet forbeholdes unge uteksaminerte kunstnere som går aktivt inn i en relevant yrkesutøvelse og at det avlegges rapport på hvordan stipendet er anvendt. Vi støtter også at departementet ønsker å adressere det faktum at det er andre grupper nyutdannede kunstnere som har særskilte utfordringer, og som i dag ikke er innlemmet i ordningen; som kandidater som utdanner seg i utlandet og etablerer seg i Norge, eller utenlandske statsborgere som er utdannet i Norge og som etter endt utdanning etablerer seg i Norge.

Forslaget som foreligger har allikevel noen problematiske aspekter og mulige svakheter som vi ønsker å kommentere på:

Situasjonen for de gruppene av nyutdannede kunstnere som tidligere er definert av Det kongelige kulturdepartement som spesielt sårbare, er ikke endret. Selv om det i følge det forelagte forslaget påpekes at de gruppene som tidligere automatisk har hatt rett til stipend etter avsluttet eksamen skal prioriteres i den nye søknadsbaserte ordningen, mener vi at det bør defineres klarere føringer for kvotering av alle de kunstnergruppene som til nå har vært omfattet av *Stipend basert på gjennomført kunstutdanning*, enn det som presenteres i forslag om ny søknadsbasert ordning. I dette ligger at vi mener departementet må anerkjenne at de argumentene som tidligere har vært tatt i bruk for å tilgodese grupper av nyutdannede kunstnere som vil være i en særlig utfordrende situasjon i overgangen fra utdanning til et aktivt skapende og utøvende kunstnervirke, fortsatt er gjeldende.

Endringen som ligger i forslaget representerer slik vi ser det først og fremst et skifte i forutsigbarhet i framtidsutsikten til unge nyutdannede kunstnere som ønsker å etablere seg. Usikkerheten knyttet til om man vil motta stipend eller ikke kan føre til at nyutdannede kunstnere prioriterer å bruke tiden sin på andre tiltak for å komme inn i arbeidslivet, noe som vil bety en svekkelse av selve stipendordningen. Uforutsigbarhet kan også være en faktor som gjør at unge mennesker vegrer seg for å søke seg til visse typer kunstutdanning, eller at uteksaminerte kandidater etter endt utdanning velger å ikke gå videre inn i yrkeslivet som utøvende og skapende kunstnere.

Kriteriene og premissene for tildeling av begge stipendtypene i ny søknadsbasert ordning framstår som noe uklare. Stipendet foreslås gitt på bakgrunn av en vurdering av kunstnerisk nivå og hvordan stipendet er tenkt utnyttet. Vi vil peke på noen mulige utfordringer knyttet til dette:

- På hvilket vurderingsgrunnlag skal man måle kunstnerisk nivå? For unge kunstnere som ennå ikke har en lang karriere bak seg eller selvstendige kunstneriske resultater å vise til, vil eksamensresultater være sentrale. Ved kunstutdanninger i Norge benyttes som oftest karaktersystemet bestått/ikke bestått. Videre, hvordan tenker man seg at bedømmingen skal gjennomføres, spesielt for kunstnere som ikke kan levere fysisk materiale for bedømming, og som skal vurderes på utøvelse? Vil komiteene være forpliktet til å besøke avslutningsforestillinger, -utstillinger eller -konserter? Og hvordan er dette tenkt løst knyttet til at det bare er mulig å søke én gang?
- For kunstnere utdannet ved Akademi for scenekunst ved HiØ vil tverrfaglighet ha et spesielt fokus i deres kunstneriske virke, og deres kunstneriske arbeidsfelt kan ikke klart og entydig kategoriseres innunder det ene eller det andre kunstfeltet. Når det er kunstnerorganisasjonene eller deres representanter i stipendkomiteene som skal vurdere søkerens kunstnerisk nivå, - og deres initierte kunstprosjekter som grunnlag for tildeling av stipend, vil dette kunne svekke tverrfaglige kunstneres mulighet til nå opp i konkurranse med andre kunstnergrupper. Det bør derfor etableres klare retningslinjer for hvordan tverrfaglige prosjekter skal vurderes.

Høringsinstansene blir bedt om å kommentere om man i stedet for en ordning med seks måneders skattepliktig arbeidsstipend for nyutdannede bør opprette flere arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere som øremerkes nyutdannede kunstnere. Vi tolker forslaget dithen at man i den siste varianten kan tildeles stipend med lengre varighet enn seks måneder og da med mulighet for større stipendbeløp. Innenfor en slik lesning av forslagene åpnes det for større tilgang til produksjonsmidler for prosjekter, noe som vil gagne våre studenter som etter endt utdanning være avhengig av å delta i kollektive arbeids-/produksjonsprosesser. Det vil derfor være av største betydning om slike arbeidsstipend kan benyttes inn mot prosjektproduksjon.

Det bør avklares om søknadsbaserte stipend for nyutdannede kunstnere vil stå i veien for tildeling av produksjonsstøtte fra andre stipend- og finansieringsordninger ved at det er de samme kunstnerorganisasjonene som skal vurdere søkere til de ulike støtteordningene. HiØ takker for muligheten til å bli hørt og ønsker lykke til i det videre arbeidet!

Med hilsen

Beth Linde

Beth Linde
Studie- og forskningsdirektør

Hanna Marie Ihlebæk

Hanna Marie Ihlebæk
Rådgiver